

Journalisten tuk op Twitter: bondig, snel en makkelijk

Voor journalisten is Twitter meer dan alleen babbelen. Ze kunnen er snel bronnen of hapklare citaten vinden. Of zichzelf aanprijzen.

Door CHARLOTTE VAN 'T WOUT ROTTERDAM. Twitter lijkt gemaakt voor journalisten. Dat weten ze zelf ook, want het zijn vooral journalisten en ander mediavolk die gretig gebruik maken van de mogelijkheden van de site. Op televisie wordt opgeroepen 'mee te praten' via Twitter. In kranten staan geregeld opvallende

tweets bij artikelen. Soms wordt een nieuwsgebeurtenis volledig met tweets gereconstrueerd, en ook in het journaal wordt vaak naar tweets gerefereerd. Op internet circuleren dan ook tal van lijstjes, grafieken en zoekmachines, speciaal gemaakt voor de media. Twitter schreef onlangs zelfs een blog met tips voor journalisten en komt binnenkort met een uitgebreid pakket nieuwe handigheidjes voor media. Logisch, vindt Alexander Pleijter, docent journalistiek en nieuwe media aan de Rijksuniversiteit Groningen. „Ik verbaas me erover als ik journalisten spreek die niet aan Twitter

doen. Onbegrijpelijk zelfs. Alsof ze zeggen: ik gebruik geen telefoon, want dat is niets voor mij. Terwijl het ongelooflijk handig is. Daarom zijn journalisten, communicatie- en prinsen ook oververtegenwoordigd op Twitter.” Dat is een nadeel: de journalist die Twitter citeert, presenteert dit vaak als de stem van het volk, terwijl Twitter vooral de stem van de mediage-meenschap zelf laten horen. Hoeveel journalisten op Twitter actief zijn, is niet bekend. Wel liet Twitter in juni weten 140 miljoen actieve gebruikers te hebben. Vier op de tien gebruikers sturen zelf nooit tweets.

Journalist Anne Meijer schreef haar scriptie aan de Vrije Universiteit Amsterdam over twitterende journalisten: „Twitter wordt gezien als belangrijk hulpmiddel, maar vooral door journalisten die zelf al twitteren.” Meijer signaleerde journalistieke routines op Twitter, zoals live verslaggeving en het promoten van jezelf. Haar belangrijkste conclusie is dat het twittergedrag van journalisten meer gericht is op het bieden van snelheid en transparantie, dan op het in ere houden van de traditionele journalistieke ethiek. „Ze willen liever de eerste zijn dan het nieuws goed checken. Dat past ook bij de snelheid van het medium.”

3 Voorlichters omzeilen

Zolang je als journalist geen direct nummer van een politicus, hoogleraar, of CEO hebt, zul je met woordvoerders te maken krijgen. Wie heel snel een korte reactie wil, kan via Twitter met een directe tweet gewoon die CEO be-

5 Profileren

Het zit journalisten in het bloed om snel op de hoogte te willen zijn van nieuws. Pleijter: „Je wilt primeurs melden en met je neus bovenop het nieuws zitten. Opzienbarende gebeurtenissen worden vaak snel op Twitter gemeld.” Logisch dus, dat journalisten veel op Twitter te vinden zijn. Net zo simpel kun je je profileren als deskundige, zoals journalist Luuk Mulder deed rond verslaggeving van de rechtszaak met Breivik. Mulder: „Net afgestudeerd vertrok ik op de bonnefooi naar Noorwegen, zonder naam bekendheid. Daar vergaarde ik 5.000 volgers, en nu word ik door heel veel media en journalisten

1 Lekker makkelijk

Een tweet bevat een mening, is beknopt geformuleerd en is als het even meezit ook nog eens prikkelend opgeschreven. Ideaal materiaal om een artikel of item mee op te leuken. De chef opinie van NRC Handelsblad, Maarten Huygen, zoekt elke week tweets voor op de brievenpagina: „Er zit heel veel rommel tussen. Maar als een tweet leuk is, heb je in één zin een goede quote.” Zoeken is het wel. „Het liefst wil ik beken-de mensen, die zijn gezaghebbend. Maar ze moeten ook nog eens leuk twitteren. Journalisten zijn daarin beduidend scherper en beter dan politici, die niet het achterste van hun

2 Het ego voeden

Koop die krant! Lees mijn column! Eigen werk promoten via Twitter is aantrekkelijk. Journalisten hebben gewoonlijk een lange lijst volgers. Pleijter: „Mensen gaan ervan uit dat journalisten veel weten en dus interessant zijn.” Toch blijkt uit onderzoek van Meijer dat journalisten wel terughoudend zijn in promotie van eigen artikelen. Pleijter: „Van mij mogen journalisten dat nog wel vaker doen. Ze worden gevolgd door mensen die geïnteresseerd zijn in hun verhalen. Die bescheidenheid is

4 Snel bronnen zoeken

Iedereen is op Twitter toegankelijk, via één simpele tweet. Ook volslagen onbekenden. De journalist kan een interessante bron voor een verhaal, zoals een ooggetuige, snel vinden en vervolgens benaderen. Ook een oproep die via een populair twitteraccount wordt verspreid, bereikt veel mensen. Alexander Pleijter: „Journalisten van persbureaus, zoals ANP, gebruiken het vaak als nieuwsbron.” Al kan dat riskant zijn. „Iets lijkt al snel groter en urgenter, zeker met veel retweets. Zoals eind augustus, toen een vliegtuig gekaapt zou zijn. Media namen de paniek op twitter massaal over, en het bleek uiteinde-

6 Contacten onderhouden

Hoe meer journalisten gebruik maken van Twitter, hoe interessanter Twitter weer wordt voor andere vakgenoten. Maarten Huygen van NRC: „Ik word dan via journalisten op interessante artikelen gewezen, uit buitenlandse kranten. Dat retweet ik vervolgens ook weer.” Maar ook voor contact met lezers en geïnteresseerden is Twitter een goede plek. Pleijter: „Het is een toegankelijke manier om de kloof te overbruggen met de lezers. Vragen die ze hebben over je berichtgeving kunnen ze direct stellen. Ze gaan ervan uit dat journalisten veel weten en interessant

7 Live verslag doen

Wordt vooral door rechtbankverslaggevers gebruikt. Zo versloeg journalist Luuk Mulder op Twitter live het proces tegen Breivik. Terwijl de rechtszaak bezig was, schreef hij om de paar minuten tweets die massaal door media werden overgenomen. „Ik koos zaken die mij opvielen en die ik relevant vond, en daar probeerde ik een eenheid van te maken. Maar er zit geen uitgebreide gedachtengang achter.” Juist daarom krijgt deze vorm van journalistiek vaak kritiek. Er zou te weinig aandacht zijn voor het checken van bronnen. Pleijter vindt dat geen argument. „Dat ligt niet aan Twitter, maar is inherent aan live verslaggeving. Alle verslaggevers die live verslag doen, ook op televisie en radio, speculeren

ZAP

Vijf vrouwen aan tafel bij 'Pauw & Witteman' (VARA).

Geruisloze revolutie?

Door HANS BEEREKAMP

Zouden we aan het begin van het televisie seizoen 2012-13 getuige zijn van een kentering met blijvende consequenties? Er is achter de schermen lang voor gelobbyd en gestreden, er zijn websites voor opgericht, persiegroepen opereren voor en achter de schermen. Elke dag begint de redactievergadering van *Pauw & Witteman* (VARA) met die ene prangende vraag: „Hebben we vanavond vrouwen aan tafel, en zo ja, hoe veel?”

Ook de Nederlandse Publieke Omroep (NPO) riep onderzoekers en sturgroepen in het leven, om de wettelijk vastgestelde doelstelling van representativiteit te benaderen. Toch lukte het zelden om meer dan één of twee vrouwelijke talkshowgasten te strikken. Er waren wel enkele pogingen tot shows met uitsluitend vrouwelijke sprekende hoofden, zoals *Vrouw en paard* (VARA) en *De tafel van 5* (Net 5), maar die waren geen lang leven beschoren. Een doodenkele keer was er een gewone aflevering met alleen vrouwelijke gasten, maar dan werd daar erg

gierig over gedaan: als jullie dan zo nodig vinden dat er meer vrouwen in beeld komen, nou, dan kun je het krijgen ook, zo luidde de impliciete boodschap van de balorige Jeroen en Paul. En toch nog onverwacht worden we als land volwassen. In een week telde ik op vrijdag vier vrouwen en twee mannen bij *P&W*, op zondag drie vrouwen en een man bij Marcia Luyten in *Buitenhof* (AVRO/VARA/VPRO) en gisteren vijf vrouwen en nul mannen bij *P&W*. Het meest opmerkelijke was nog wel dat er tijdens de uitzending terecht geen woord aan vuil gemaakt werd, alsof het de gewoonste zaak van de wereld betrof.

Afgezien van het streven naar representativiteit zijn de gesprekken misschien ook van een betere kwaliteit, zonder overdadig mannelijk ponteneur. In ieder geval verloopt het gesprek vaak anders, concreter en meer pragmatisch. Gisteren mochten eerst de voormalige correspondenten in Berlijn en Athene, Margriet Brandsma en Ingeborg Beugel, van mening verschillen over de kritische ontvangst van bondskanselier Angela Merkel in Griekenland: een fel maar zakelijk debat, waar de andere drie zich niet in mengden. Beugel vroeg daarna wel aan cabaretière Brigitte Kaandorp waarom ze niet eens een programma wijdde aan de menopauze. Over de abortusboot van Women on Waves in Marokko werden initiatiefneemster Rebecca Gomperts en journaliste Hassnae Bouazza het niet eens. Maar ze spraken nauwelijks door elkaar. Misschien durven nu méér prominente vrouwen het aan.

UITGESPROKEN

Ik noem dat het faillissement van het BN'erschap.

Zelfverklaard 'volksgangster' Steve Brown vindt in De week van Filemon (BNN) dat te veel mensen met Willem Holleeder op de foto gaan.

VRIJWILLIG ONTSLAGEN

30

Guardian News & Media, de uitgever van onder andere *The Guardian* en *The Observer*, gaat waarschijnlijk gedwongen werknemers ontslaan. Dat meldt de concurrerende krant *The Telegraph*. Honderd van de 650 journalisten moeten vertrekken. Een oproep tot vrijwillig ontslag trok slechts 30 vrijwilligers. De andere zeventig zullen waarschijnlijk onvrijwillig vertrekken. De laatste 2,5 jaar heeft de uitgever al meer dan 300 banen geschrappt om jaarlijkse verliezen van 44 miljoen pond (59 miljoen euro) te com-

Advertentie

nrcacademie

Kapitalisme

Het nieuwste hoorcollege van Maarten van Rossem

Maarten van Rossem behandelt in dit college de geschiedenis van het Westerse kapitalisme in de afgelopen eeuw, van de Great Depression tot nu. In de drie decennia na de Tweede Wereldoorlog was er sprake van een sterke economische groei en werd er gewerkt aan de opbouw van de moderne verzorgingsstaat. In de loop van de jaren zeventig stagneerde de groei. Zoekend naar een nieuw economisch model, triomfeerde onder Thatcher en Reagan het neoliberalisme. Na aanvankelijke successen ontspoorde de marktideologie en die wildgroei leidde tot de krediet- en euro-crisis. Een ingrijpende wijziging van ons economisch systeem lijkt noodzakelijk.

4 cd's
34,95

Middag van het hoorcollege 2012

Wat is de grootste uitdaging voor de mens? Visies van vier hoogleraren vanuit hun vakgebied

Hoorcolleges door Salomon Kroonenberg, Jelle Reumer, Ineke Sluiter, Ger Groot
zondag 25 november 2012
14.00 - 18.00 uur
De Rode Hoed, Amsterdam
Toegang: € 60,- (inclusief een hoorcollege op cd naar keuze)

Bestel nu uw kaarten op www.rodehoed.nl

nrcacademie.nl

Kroes wil meer innovatie van Europese filmsector 'Weg met angst voor piraterij'

De Europese filmsector moet beter de kansen benutten die de digitale revolutie biedt. Aldus Eurocommissaris Kroes gisteren in Cannes.

Door onze redacteur JAN BENJAMIN
CANNES. Audiovisuele bedrijven moeten zich niet „zielig” vinden en niet afwachten totdat Amerikaanse bedrijven als Apple, YouTube, Hulu en Netflix hun markt beheersen. Dat zei Europees commissaris Neelie Kroes (Digitale agenda, VVD) gisteren in Cannes tegen vertegenwoordigers van de filmindustrie. Kroes sprak tijdens de tv-beurs Mipcom met distributeurs, regisseurs, producers, televisiezoekers en telecombedrijven over de kansen die de digitalisering hen biedt voor distributie en financiering van Europese films. „Rechtenhouders zouden bijvoorbeeld de aanwezigheid van Europese films op wereldwijde platformen als iTunes en Netflix moeten versterken”, aldus Kroes in Cannes na afloop van het rondetafelgesprek.

Hoe moet de audiovisuele sector zich dan aanpassen? „Ja, ik moet hun verdienmodellen niet bedenken. Maar de digitale revolutie is een feit. Iedere burger heeft een smartphone of tablet. Het is niet zinvol die revolutie te nege-

Eurocommissaris

De Rotterdamse VVD-politica Neelie Kroes (1941) was minister van Verkeer (1982-1989) en EU-commissaris Mededinging (2004-2009). Sinds 2009 is zij commissaris Digitale agenda (media).

niet afwachten en hopen op begrip voor je huidige situatie.”

Een belangrijk actiepunt van uw agenda is geld voor infrastructuur. Meer snel internet. Moet u dat niet aan bedrijven overlaten? „Iedereen moet worden aangesloten. Zonder stimulans kiest de markt alleen voor de aantrekkelijkste gebieden. Er mag geen digitale kloof ontstaan. Wij hebben als doel gesteld dat in 2016 de helft van alle Europeanen een snelle internetverbinding heeft van 100 megabit per seconde of meer. Voor de Connecting Europe Facility is 9,2 miljard euro beschikbaar; dankzij de Europese Investeringsbank kan dat oplopen tot 60 tot 70 miljard aan subsidie en ook leningen.”

Critici zeggen dat u zich beter met copyright kan bezighouden. „Het is belangrijk dat we het auteursrecht aanpassen aan de digitale revolutie. Geen misverstand: iedere maker verdient een redelijke beloning. Maar er moet een betere harmonisatie komen van de regels in lidstaten. En meer flexibilisering.”

Waarom vindt u de digitale agenda zo belangrijk? „Met welke economie willen wij in de toekomst ons geld verdienen? De digitale sector is de enige die groeit. Dat moeten we stimuleren anders missen we de kansen die de digitale revolutie biedt.”

Maar wat moet dan veranderen? „Bijvoorbeeld het systeem van *wind-downing* [de filmsector heeft afgesproken dat films na bioscoopvertoning in een 'window' van X weken beschikbaar komen op dvd, vervolgens betaal-tv, en tot slot openbare tv]. Dat past niet meer in deze digitale tijden. Soms wil je een film tegelijk in de bioscoop en op een videoplatform uitbrengen. Dat kan nu niet.”

Hoe past de oproep tijdens Mipcom binnen uw digitale agenda? „Ik probeer mensen, organisaties en bedrijven bewust te maken van de digitale revolutie. Men moet meer *out of the box*-denken. Innoveren,